

Plan Veerkracht

Stichting de Maasveren verzorgt met haar vijf veren de dagelijkse verbinding tussen Noord-Brabant en Gelderland, of te wel tussen Maasland en het Land van Maas en Waal. De stichting levert deze dienst al meer dan 40 jaar. Veel inwoners, ondernemers, gemeenten en provincies zien het belang van de veerverbindingen. Stichting de Maasveren heeft echter een zwakke financiële positie en door de jaren heen heeft zij meermaals steun gevraagd én gekregen van de gemeenten West Maas en Waal, Maasdriel en Oss. De provincie Gelderland heeft via het Gelderse verenfonds de bedrijfsvoering van de Maasveren ook gestut. De Maasveren zelf heeft door de jaren heen diverse maatregelen getroffen om de bedrijfsvoering te verduurzamen, zoals het verhogen van de tarieven, het invoeren van een nieuw bestuursmodel en aanpassingen aan de CAO. Ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen wordt erin niet in geslaagd om een duurzame exploitatie te realiseren. Dit plan is een eerste aanzet om dit wél voor elkaar te krijgen. Omdat alle betrokken partijen – met onze inwoners voorop – het belang zien van toegankelijke oeververbindingen. Dit vraagt van eenieder concessies en veerkracht. Maar met het gezamenlijke doel voorop moet een oplossing mogelijk zijn. Dit is dan ook geen uitgewerkt en dichtgetimmerd plan, maar een handreiking naar eenieder die wil werken aan een duurzame oplossing.

Besluiten gemeenteraad Oss

De gemeenteraad van Oss heeft op 27 januari 2022 de motie ‘Zorg dat de 5 veerverbindingen blijven bestaan’ aangenomen. In de motie spreekt de raad uit dat *het van algemeen belang is dat de vijf veerverbindingen in bedrijf blijven en dat de gemeente Oss hierin een belangrijke bijdrage kan leveren*. Daarnaast draagt de motie *het college op om zich in te spannen om de 5 veerverbindingen voort te laten bestaan*. De andere aangenomen motie van 27 januari 2022 draagt het college op *in gesprek te gaan met Stichting de Maasveren om opnieuw een RvT lid namens de gemeente Oss toe te voegen*. Bij de uitvoering van deze motie heeft het college aangegeven op dit moment geen mogelijkheden te zien om een RvT lid namens Oss toe te kunnen voegen omdat de Maasveren een zelfstandige stichting is en er juist een nieuw bestuursmodel doorgevoerd is. De wens van de gemeenteraad om haar invloed op de Maasveren te vergroten blijft desondanks bestaan. Op 13 juli 2023 heeft de voltallige gemeenteraad ingestemd met de motie ‘Samen op koers met de Maasveren’. De gemeenteraad spreekt unaniem uit dat het van belang is om *de Maasveren in stabiel en rustig vaarwater te loodsen. En dat dit vraagt om een structurele oplossing, waarbij de samenwerking met de oevergemeenten en provincies belangrijk is*. Het college wordt daarnaast opgedragen om *het initiatief te nemen voor een verkenning naar een samenwerkingsmodel waarbij de drie oevergemeenten en twee provincies, samen met Stichting de Maasveren een samenwerking vormen, waarbij de risico's en het zeggenschap evenredig verdeeld worden. De samenwerkingsvorm stelt een gezamenlijke visie op*. Tot slot vraagt de raad om *uiterlijk bij de Kadernota 2025 met een voorstel te komen*.

Coalitieakkoorden Provincies

De provincie Noord-Brabant heeft in haar bestuursakkoord de volgende passage opgenomen: *We staan open voor het versterken van de Brabantse veerverbindingen over de Maas. De exploitatie van veerverbindingen is een verantwoordelijkheid van de gemeenten. De provincie kan een bijdrage leveren aan het realiseren van een veerverbinding als dit bijdraagt aan de bereikbaarheid van Brabant en de exploitatie duurzaam geborgd is*.

Het provinciebestuur in Gelderland heeft in zijn coalitieakkoord het volgende opgenomen: *We willen bijdragen aan het voortbestaan van de veren. Met het Verenfonds wilde de provincie een overgang maken naar een situatie dat de veren zichzelf kunnen bekostigen. Dat is niet*

gelukt. In de toekomst moet dit anders. We werken met gemeenten en buurprovincies samen aan een nieuw plan dat we gezamenlijk dragen.

Maatschappelijk middenveld

De dorpsplatforms en- raden van de Maaskant (Dorpsplatform Alphen, Dorpsplatform Althorst, Dorpsplatform Maasbommel, Dorpsplatform Appeltorn, Dorpsraad Alem, Dorpsraad Lith en Dorpsraad Megen, Haren, Macharen) hebben een gezamenlijk statement gepubliceerd waarin ze de provincies en oevergemeenten oproepen om de veerponten te behouden en Stichting de Maasveren financieel te steunen.

De Fietzersbond wijst op het belang van de veerponten en vraagt gemeenten om Stichting de Maasveren te steunen.

Ondernemers langs de Maas – verenigd onder de naam Maasmeanders – geven aan dat zij de Maasveren als een belangrijk deel van de infrastructuur zien en roepen op Stichting de Maasveren te (blijven) steunen.

Plan Veerkracht.

De gemeenteraad van Oss heeft aangegeven meer invloed uit te willen oefenen op de Maasveren. In het verleden heeft de gemeente de Stichting incidenteel gefinancierd en staat zij daarnaast garant voor een deel van de tekorten. Het lokale beleid is daarmee onvoldoende afgestemd met de andere twee direct belanghebbende gemeenten Maasdriel en West Maas en Waal. Het verstrekken van incidentele subsidie is mogelijk, maar biedt weinig mogelijkheden tot sturing op de Maasveren. Daarnaast brengt het instrument incidentele subsidie voor de stichting onzekerheid mee zich mee; ze weet namelijk nooit extract waar ze aan toe is.

Onzekerheid is slecht voor het vertrouwen van inwoners, ondernemers en recreanten, zeker wanneer dat een structureel karakter aanneemt doordat van jaar tot jaar de dienstverlening en tarieven ter discussie staan, omdat men afhankelijk is van de welwillendheid van de politiek. Bereikbaarheid moet structureel en betrouwbaar zijn. Niet alleen wanneer het verbindings over land betreft, maar ook wanneer het gaat om verbindings over water. Daarom is het van groot belang dat de gezamenlijke overheden gaan werken aan een structurele oplossing

1. Een eerste stap zou zijn om de intergemeentelijke samenwerking tussen de gemeenten Maasdriel, West Maas en Waal en Oss te formaliseren. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) biedt ruimte aan gemeenten en provincies om afspraken te maken rondom een bepaald beleidsterrein. Er wordt voorgesteld om met de oevergemeenten een gezamenlijke financiële reserve op te bouwen waaruit exploitatietekorten bij Stichting de Maasveren kunnen worden gedekt. Afspraken over de werking van deze financiële buffer, de voorwaarden en de hoogte van de inleg (rato) worden vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. Binnen de Wgr zijn er vijf vormen van intergemeentelijke samenwerking. De vorm ‘bedrijfsvoeringsorganisatie’ is een lichte samenwerkingsvorm binnen de Wgr. De bedrijfsvoeringsorganisatie kan uitsluitend worden ingesteld bij zogenoemde collegeregelingen, regelingen waaraan uitsluitend colleges van B&W deelnemen. Daarmee is de samenwerking per definitie beperkt tot uitvoering of bedrijfsvoering, de wettelijke verantwoordelijkheden van het college. De Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) beschrijft deze vorm als een eenvoudige vorm van intergemeentelijke samenwerking, waarmee een vlucht naar een privaatrechtelijke samenwerking wordt voorkomen, omdat privaatrechtelijke samenwerkingen qua sturing en verantwoording suboptimaal zijn. Het is hierbij van belang dat in deze samenwerkingsvorm opgenomen wordt onder welke voorwaarden

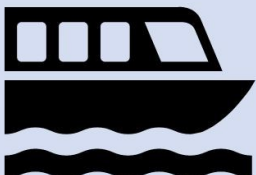
Stichting de Maasveren een beroep kan doen op middelen. Deze voorwaarden worden opgesteld door de betrokken gemeenteraden en vervolgens als uitvoeringsopdracht bij de betrokken colleges neergelegd. Op deze manier vergroot de raad haar zeggenschap en kan het college gebruik maken van haar uitvoeringsbevoegdheden. Onder de voorwaarden bijvoorbeeld gedacht worden aan ‘het in de vaart houden van vijf veerverbindingen’ (in lijn met de eerder vastgestelde motie), vaartijden, tarief indexeringen en andere afspraken die van invloed zijn op de toegankelijkheid, betrouwbaarheid en exploitatie.

Concreet voorstel: Het initiatief te nemen om met de oevergemeenten in gesprek te gaan over het formaliseren van de samenwerking in de vorm van een lichte gemeenschappelijke regeling zoals eerder beschreven.

2. De provincies Noord-Brabant en Gelderland hebben in hun coalitieakkoorden uitgesproken mee te willen denken in een duurzame oplossing voor veerverbindingen. Het uitgangspunt hierbij is dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de exploitatie en dat de provincie – en dan met name de provincie Noord-Brabant – vooral incidenteel wil investeren als dit bijdraagt aan het verduurzamen van de exploitatie. De grootste kostenposten van Stichting de Maasveren zijn de personeelslasten en de vloot (afschrijvingen, brandstof, verzekeringen). Door aanpassingen aan de CAO zijn reeds maatregelen genomen in de personeelskosten. De vloot van de Maasveren is relatief oud en hierdoor relatief duur om in bedrijf te houden. Door het verduurzamen van de vloot wordt direct een positieve impuls gegeven aan de exploitatie. De bijvangst is daarnaast dat de vloot daardoor ook milieuvriendelijker wordt. De Stichting heeft echter onvoldoende middelen om te investeren in het moderniseren van de vloot. Met een incidentele investering vanuit de provincies wordt dit wel mogelijk gemaakt. Dit past bij de uitgangspunten van de provincies om met een incidentele investering toch

Stabiele, betrouwbare en toegankelijke oeververbindingen
voor onze inwoners, ondernemers en toeristen.

Bij exploitatietekorten staat het garantiefonds (lichte GR)
klaar om onder voorwaarden tekorten op te vangen.

5 veerverbindingen

Zelfstandige
stichting de Maasveren

Garantiefonds in de
vorm van een lichte GR

Incidenteel investeren in verduurzamen vloot

 Provincie Gelderland
 Provincie Noord-Brabant

 Gemeente Maasdriel
 Gemeente West Maas en Waal
 Gemeente Oss

duurzame impact te maken. Het risico voor gemeenten om bij te moeten springen voor exploitatietekorten wordt hiermee tevens verlaagd. Het voorstel is om samen met Stichting de Maasveren een haalbaarheidsstudie op te stellen waarbij onderzocht wordt hoe het verduurzamen van de vloot een bijdrage kan leveren aan het financieel gezonder maken van de Stichting. Dit in samenwerking met de colleges van de oevergemeenten. Deze haalbaarheidsstudie wordt vervolgens uitgewerkt in concrete adviezen en voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van de betrokken provincies.

De vraag voor de commissie

1. Wat is uw reactie op het plan Veerkracht?
2. Verzoekt de commissie het College om dit plan te concretiseren (door te rekenen) zodat de commissie bij de Adviescommissie hierover kan adviseren?